

Frilansere og hybridpensjon

Frilansere kan ved hybridpensjon sikres pensjon selv om ansettelsesforholdet er kort (under 12 måneder) og opptjent kapital er liten (mindre enn 50 % av G).

Her er en oversikt over enkelte egenskaper ved hybridpensjon og hvordan hybridpensjon kan ivareta frilansere som typisk skifter ansettelsesforhold hyppig og ofte er i perioder uten ansettelsesforhold.

- Hybridpensjon sikrer livsvarig og kjønnsnøytral pensjon. Dette skjerved høyere innbetaling for kvinner enn for menn
- Hybridpensjon er en innskuddsbasert pensjonsordning, der innskuddene er fastsatt som en prosent av lønn
- Årlig pensjon bestemmes ut fra innskudd, avkastning (G-regulering der dette er avtalt), tilført dødelighetsarv og forventet gjenstående levetid etter pensjonsinnretningens tariffer
- Årlig pensjon kan bli høyere fra start dersom det benyttes en såkalt teknisk rente ved beregning av årlig pensjon
- Ansettelsesforhold på under 12 måneder kan gi rett til pensjon
- Arbeidsgiver må betale administrasjons- og forvaltningskostnader for de som slutter
 - Unntak dersom pensjonsbeholdningen er liten og det blir laget en «gammel IPS»
- Det er mulig å samle små pensjonsrettigheter (pensjonsbeholdning på under 0,5 G) på en enkel måte for frilanserne inntil egen pensjonskonto for hybridpensjon er på plass
- Myndighetene har lovet å lage egen pensjonskonto også for hybridpensjon

Utdyping av enkelte punkter

- Hybridpensjon sikrer livsvarig og kjønnsnøytral pensjon

Arbeidsgiver må betale mer for kvinner enn for menn for å sikre samme årlige pensjon livet ut, siden kvinner forventes å leve lenger enn menn.

Tjenestepensjonsloven § 4-2 tredje ledd

- Årlig pensjon kan bli høyere fra start dersom det benyttes en såkalt teknisk rente ved beregning av årlig pensjon

Dette innebærer at noe av avkastningen som er forventet i pensjonstiden «tas ut» før den reelt har kommet.

- Ansettelsesforhold på under 12 måneder kan gi rett til pensjon

Etter tjenestepensjonsloven skal så korte ansettelsesforhold ikke gi rett til pensjon

Tjenestepensjonsloven § 6-1

Etter brev fra Finanstilsynet til Fagforbundet av 26.11.2020 «Spørsmål om tjenestetid for å beholde rett til opptjent pensjonsbeholdning ved fratredelse – tjenestepensjon» mener myndighetene at det likevel kan avtales at kortere ansettelsesforhold kan gi rett til pensjon:

«Finanstilsynets konklusjon er på denne bakgrunn at tjenestepensjonsloven § -1 annet punktum ikke er til hinder for at det kan fastsettes i pensjonsordningens regelverk at medlemmer som har kortere tjenestetid enn 12 måneder ved fratredelsen, skal beholde rett til opptjent pensjonskapital.»

Finanstilsynet begrunner dette med tidligere forvaltningspraksis både hos Finanstilsynet og Finansdepartementet.

Det er ingen fare for skattekonsekvenser for den enkelte dersom brevet fra Finanstilsynet legges til grunn for håndtering av korte ansettelsesperioder.

- I hybridpensjon må arbeidsgiver betale administrasjons- og forvaltningskostnader for de som slutter

Dette sikrer at pensjonsbeholdningen ikke spises opp av kostnader og gir høyere avkastning enn ellers.

Arbeidsgiver betaler ikke kostnader dersom pensjonsbeholdningen går til en såkalt «gammel IPS» (se eget punkt om gammel IPS og flytting til egen pensjonskonto lenger ned).

- Det kan være mulig å samle små pensjonsrettigheter (pensjonsbeholdning på under 0,5 G) på en enkel måte for frilanserne

- «Konsernpensjonsordning» for tariffområdet

Konsernpensjonsordning kan godkjennes selv om tariffområdet ikke er et konsern. Tjenstepensjonsloven viser til foretakspensjonsloven kapittel 12 så langt det passer, og der står det at:

«Finanstilsynet kan samtykke i at andre foretak som har tilsvarende nær tilknytning til hverandre, har felles pensjonsordning.»

Da kan det avtales at det ikke skal utstedes pensjonsbevis eller annet før den det gjelder går ut av/slutter i stilling i tariffområdet.

- Pensjonsbevis til alle

Det kan avtales med pensjonsleverandør at den som slutter skal få pensjonsbevis eller få overført midlene til eksisterende pensjonsbevis dersom slikt finnes, med mindre den enkelte selv ber om å få midlene overført til «gammel IPS».

Tjenstepensjonsloven § 6-3

Dersom det lages gode avtaler med pensjonsleverandørene kan en slik løsning innebære en egen pensjonskonto «light» for hybridpensjon for sektoren.

- Særlig om «gammel IPS» og flytting til egen pensjonskonto (for innskuddspensjon)

Pensjonsbeholdningen vil være større for kvinner enn for menn alt annet likt, jf. at innbetalingen i hybridpensjon vil være større for kvinner enn for menn.

Gammel IPS kan konverteres til et pensjonskapitalbevis og dermed inngå i egen pensjonskonto for innskuddspensjon.

Den enkelte må selv betale kostnadene ved administrasjon og forvaltning. Dersom den ansatte begynner hos arbeidsgiver med innskuddspensjon og flytter pensjonskapitalen dit, kan vedkommende slippe å betale administrasjonskostnader. Dersom den ansatte velger egen pensjonsleverandør, må vedkommende selv betale alle kostnader.

Gammel IPS har et par egenskaper som ikke ligger i pensjonsordningen, som at dersom du blir ufør har du under bestemte forhold muligheten for å starte utbetalingen av pensjonskapitalen tidligere enn ved 62 år, og at det som regel blir gitt en avkastningsgaranti i utbetalingsperioden.

Ved overgang til pensjonskapitalbevis og egen pensjonskonto må den enkelte godkjenne at disse egenskapene opphører, det kan ikke gå automatisk.

Pensjonsleverandørene har i dag ulike løsninger på hvor enkelt det er å huske, og å godkjenne, en overgang til pensjonskapitalbevis for gammel IPS.

Det kan avtales løsninger mellom arbeidsgiver, arbeidstaker og ev. pensjonsleverandør som kan lette prosessen med overgang til pensjonskapitalbevis/egen pensjonskonto for den enkelte.

- Myndighetene har lovet å få på plass egen pensjonskonto for hybridpensjon. I høringsnotatet om egen pensjonskonto fra Finansdepartementet 21.11.2017 (og gjentatt i senere) står det:

«Målsetningen med forslaget om egen pensjonskonto, som er mest mulig pensjon for hver sparte krone, gjør seg like mye gjeldende for hybridordninger som for innskuddspensjon, og det er etter departementets syn viktig at de to ordningene følger hverandre i regelverksutvikling. Departementet vil derfor komme tilbake med forslag om samling av pensjonsmidler for hybridordninger på et senere tidspunkt.»

Ut fra denne uttalelsen, må det forventes at med innføring av egen pensjonskonto for hybridpensjon vil regelen i dagens lov om krav til 12 måneders tjenestetid bortfalle.

Ut fra denne uttalelsen må det også forventes at med innføring av egen pensjonskonto for hybrid vil overføring til gammel IPS opphøre.